

Fonaments Històrics, Científics i Professionals de la Fisioteràpia 2012/2013

Codi: 102986

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500892 Graduat en Fisioteràpia	961 Graduat en Fisioteràpia	OB	1	2

Professor de contacte

Nom: Sandra Torrell Vallespin

Correu electrònic: Sandra.Torrell@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Cap

Objectius

L'assignatura es cursa al segon semestre del primer curs del Grau de Fisioteràpia i forma part del grup de les assignatures de caràcter obligatori.

L'assignatura constitueix part de la base científica necessària del graduat en fisioteràpia i pretén:

- Conèixer l'evolució històrica de les terapèutiques físiques, naturals i complementàries i la seva independència professional en el marc de les ciències biosanitàries. Des d'una perspectiva històricosocial s'ofereixen a l'alumnat els elements crítics que li permetin l'anàlisi i la comprensió de l'estat actual de la Fisioteràpia.
- Mostrar als alumnes les bases teòriques i el desenvolupament dels mètodes i procediments d'atenció en fisioteràpia.
- Analitzar i sintetitzar la informació del pacient recollida durant l'anamnesi.
- Realitzar correctament l'enregistrament de dades, la història clínica, el diagnòstic en fisioteràpia així com els principals mètodes i tècniques de tractament.
- Organitzar i planificar el tractament de fisioteràpia en funció dels objectius.
- Dotar a l'alumne de vocabulari suficient per expressar-se de forma fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant de forma oral com per escrit.
- Ser capaç de resoldre problemes.

Aquesta assignatura es complementa amb d'altres assignatures bàsiques i obligatòries com l'Anatomia, la Fisiologia i la Biofísica

Competències

- Demostrar que té coneixement de les ciències, els models, les tècniques i els instruments sobre els quals es fonamenta, articula i desenvolupa la fisioteràpia.
- Determinar el diagnòstic de fisioteràpia segons les normes i amb els instruments de validació reconeguts internacionalment.
- Elaborar i emplenar de manera sistemàtica els registres de fisioteràpia
- Elaborar l'informe d'alta de fisioteràpia una vegada coberts els objectius proposats.
- Raonar amb sentit crític.

- Treballar en equip.
- Treballar en equips professionals i cooperar de manera efectiva amb tot l'equip multidisciplinari.

Resultats d'aprenentatge

1. Descriure els mètodes i procediments manuals i instrumentals de valoració en fisioteràpia.
2. Descriure i analitzar els diferents fets i canvis històrics que al llarg del temps han contribuït a la configuració de la fisioteràpia com a professió i com a disciplina científica.
3. Descriure la teoria general del funcionament, la discapacitat i la salut i els models d'intervenció en fisioteràpia.
4. Descriure les relacions i funcions dels equips multidisciplinaris en l'àmbit de les ciències de la salut.
5. Enumerar i descriure els diferents elements que configuren els registres habituals de fisioteràpia, plasmat en la història clínica.
6. Enumerar i descriure els elements dels quals consta un informe de fisioteràpia de qualitat.
7. Explicar el concepte, l'evolució i els fonaments de la fisioteràpia en els aspectes científics i professionals.
8. Explicar i aplicar les bases teòriques i el desenvolupament dels mètodes i procediments fisioterapèutics.
9. Explicar la teoria general del funcionament, la discapacitat i la salut i la seva classificació internacional, així com els models d'intervenció en fisioteràpia i la seva pràctica assistencial.
10. Explicar les diferents competències dels professionals que formen l'equip multidisciplinari on s'integra el fisioterapeuta.
11. Identificar la metodologia necessària per a la determinació del diagnòstic en fisioteràpia.
12. Raonar amb sentit crític.
13. Treballar en equip.

Continguts

En aquesta matèria s'estudia el concepte, evolució i fonaments de la fisioteràpia com ciència i com professió. Teoria general del funcionament, la discapacitat i la salut. Bases teòriques i desenvolupament dels mètodes i procediments d'atenció en fisioteràpia. La història clínica i els registres de fisioteràpia. El diagnòstic de fisioteràpia. El fisioterapeuta i la resta d'integrants de l'equip multidisciplinari.

A. FONAMENTS HISTÒRICS (FH):

1. La història de les ciències de la salut en els seus elements comuns a totes les professions sanitàries

- 1.1 La malaltia en les cultures arcaïques.
- 1.2 La malaltia en la medicina clàssica grega
- 1.3 Del galenisme a la patologia i clínica en el període contemporani

2. Àrees constituents de la Fisioteràpia: arrels històriques i el seu significat

- 2.1 Història de l'activitat física. Des de les civilitzacions arcaïques fins a la societat contemporània.
- 2.2 Els antecedents de l'exercici terapèutic.
- 2.3 El massatge i les teràpies manuals.
- 2.4 L'electricitat mèdica.
- 2.5 Gimnasos, instituts de kinesiteràpia i tecnologia gimnàstica.

2.6 Formulació del concepte de rehabilitació i inici de l'activitat especialitzada. L'enfocament social de la invalidesa.

2.7 La institucionalització de la fisioteràpia.

3. Seminaris:

3.1 Fisioteràpia, història i societat (I).

3.2 Fisioteràpia, història i societat (II).

B. FONAMENTS CIENTÍFICS I PROFESSIONALS DE LA FISIOTERÀPIA (FF):

1. INTRODUCCIÓ I DEFINICIONS:

1.1 Definició de fisioteràpia

1.2 Definició de rehabilitació

1.3 Equip multidisciplinar. Equip interdisciplinar

1.4 Marc competencial de la fisioteràpia

2. ACTUACIÓ TERAPÈUTICA:

2.1 Funció terapèutica

2.1 Agents físics

3. ÀMBITS D'ACTUACIÓ DE LA FISIOTERÀPIA

3.1 Traumatologia i ortopedia

3.2 Neurologia

3.3 Reumatologia

3.4 Geriatria

3.5 Cardiologia

3.6 Pediatria

3.7 Pneumologia

3.8 Uro-ginecologia

3.9 Esport

3.10 Estètica, cirurgia plàstica i reparadora

3.11 Salut mental

3.12 Educació especial

3.13 Cures paliatives

3.14 Veterinària

3.15 Arts escèniques

3.16 Cooperació internacional

4. PROCÉS D'ATENCIÓ EN FISIOTERÀPIA

4.1 Característiques generals: etapes del procés d'atenció

4.2 Metodologia d'actuació

- evidència clínica
- evidència científica
- criteris de qualitat aplicats a la fisioteràpia

5. HISTÒRIA CLÍNICA EN FISIOTERÀPIA

5.1 Historial del pacient

5.2 L'entrevista clínica

- característiques generals
- tipus de dades a registrar
- tècniques interrogatòries. Llenguatge verbal- llenguatge no verbal.
- l'anamnesi en fisioteràpia

5.3 Exploració

- Procés d'inspecció-palpació.
- Medicions
- valoració articular analítica
- valoració muscular qualitativa
- valoració muscular quantitativa
- Escales de valoració més utilitzades
- Proves complementàries

5.4 Diagnòstic en fisioteràpia

- concepte de diagnòstic en fisioteràpia
- objectius del diagnòstic
- competències i límits

5.5 Tractament de fisioteràpia

- establiment d'objectius terapèutics

- determinació d'indicadors de milloria
- tipus de tractament

5.6 Curs evolutiu

5.7 Informe d'alta

6. EL PROCÉS D'IMMOBILITZACIÓ

6.1 Efectes de la immobilització en els diferents aparells i sistemes

6.2 Nafres per pressió

6.3 Objectius de fisioteràpia

6.4 Generalitats del tractament de fisioteràpia

7. SEMINARIS:

7.1 Elaboració de la història clínica en fisioteràpia.

7.2 Introducció a l'observació i a la palpació.

7.3 El servei de fisioteràpia.

Metodologia

L'assignatura es basa en classes teòriques i pràctiques.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes pràctiques amb suport TIC	19,5	0,78	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Classes teòriques	33	1,32	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Tipus: Supervisades			
Seminaris: Treball en grup de l'assignatura, supervisada pel professor.	15	0,6	1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Tipus: Autònomes			
Activitats autònomes	75	3	1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Avaluació

L'avaluació de la **part teòrica** de l'assignatura equival a 6 punts (sobre 10) de la nota global de l'assignatura i s'efectuarà per mitjà d'un examen tipus test de 36 preguntes d'elecció múltiple (24 preguntes de FF + 12 preguntes de FH) amb 4 possibles respostes i amb 0,33 de penalització per cada resposta errònia, que

inclourà matèria corresponent als 2 blocs temàtics. **Serà necessari una nota mínima de 4 a l'examen per tal de promitjar amb els seminaris.**

L'avaluació dels **seminaris** equival a 4 punts (sobre 10) de la nota global de l'assignatura. S'efectuarà per mitjà de la participació al seminari i la realització i presentació de treballs. **L'assistència als seminaris és obligatòria. Serà necessari una nota mínima de 4 als seminaris per tal de promitjar amb l'examen.**

La **puntuació final** serà el sumatori dels punts obtinguts: avaluació dels coneixements teòrics (60%) i de la participació en els seminaris, realització i presentació de treballs (40%).

NO hi haurà **examen de síntesi** pels estudiants que suspenguin l'examen de la part teòrica.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació en els seminaris, preparació, entrega i exposició dels treballs presentats	40%	4,5	0,18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Prova objectiva de resposta múltiple dels coneixements adquirits	60%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Bibliografia

FONAMENTS HISTÒRICS:

Bibliografia específica

Almeida Aguiar, AS. Historia social, educación y deporte. Lecturas sobre el origen del deporte contemporáneo. Las Palmas de Gran Canaria: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Las Palmas de Gran Canaria; 2004.

Bañeres, E. Los Mur, masajistas del Barça. Madrid: La esfera de los libros; 2008.

Barona, JL. Introducció a la medicina. València: Universitat de València; 1992.

Bynum WF.; Porter R. Companion enciclopedia of the history of medicine. London: Routledge; 1993.

Climent Barberá, JM. Historia de la rehabilitación médica: de la física terapéutica a la reeducación de inválidos. Barcelona: Edika Med; 2001.

Grupo de Estudio "Urbanismo Musulmán" (M. de Epalza ... [et al.]). Baños árabes en el País Valenciano. Valencia: Generalitat Valenciana [Conselleria de Cultura, Educació i Ciencia]; 1989.

Jiménez Martínez, J. Aparatos gimnásticos y de rehabilitación del siglo XIX. Orígenes comunes y su evolución. Madrid: Gymnos; 2000.

López Piñero, JM. La medicina en la historia. Madrid: La Esfera de los Libros; 2002.

López Piñero, JM.; Terrada Ferrandis, ML. Introducción a la medicina. Barcelona: Crítica; 2000

Mestre, JA.; Báguena, MJ. Medicina y deporte, una relación histórica (1850-1936). Valencia: Ajuntament de València [Delegación de Cultura. Servicio de Publicaciones]; 2009.

Pasquinucci, M. Terme romane e vita quotidiana. Modena: Franco Cosimo Panini; 1993.

Peña, C.; Girón, F. La prevención de la enfermedad en la España bajo medieval. Granada: Universidad de Granada; 2006.

Porter, Roy ed. The medical history of waters and spas. London: Wellcome Institute for the History of Medicine; 1990

Rodríguez López, J. Historia del deporte. Barcelona: INDE; 2000.

Rodríguez Rodríguez, LP. Compendio histórico de la actividad física y el deporte. Barcelona: Masson; 2003.

Salvador, JL. El deporte en occidente: historia, cultura y política. Madrid: Cátedra; 2004.

Recursos d'Internet

Bibliografía histórica de la Ciencia y la Técnica en España

<http://www.ihmc.uv-csic.es/buscador.php>

Images from the History of Medicine

<http://ihm.nlm.nih.gov/luna/servlet/view/all>

The Turn Of The Century. Electrotherapy Museum

<http://www.electrotherapymuseum.com/SiteMap.htm>

Chartered Society of Physiotherapy. History

<http://www.csp.org.uk/director/aboutcsp/history.cfm>

Diccionari Enciclopèdic de Medicina

<http://www.grec.net/home/cel/mdicc.htm>

Diccionario médico-biológico, histórico y etimológico.

<http://www.dicciomed.es>

FONAMENTS CIENTÍFICS I PROFESSIONALS:

Referències bibliogràfiques bàsiques:

Viel, E. Diagnóstico fisioterápico. Concepción, realización y aplicación en la práctica libre y hospitalaria. Barcelona: Elsevier Masson; 1999

Gallego T. Bases teóricas y fundamentos de la fisioterapia. Madrid: Editorial Médica Panamericana. Colección Panamericana de fisioterapia; 2007

Plaja J. Analgesia por medios físicos. Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 2003

Rodríguez Martín JM. Electroterapia en fisioterapia. Madrid: Médica Panamericana; 2000

Alcántara S et al. Fundamentos de fisioterapia. Madrid: Síntesis; 1995

Miangolarra JC. Rehabilitación clínica integral: funcionamiento y discapacidad. Barcelona: Masson; 2003

French S et al. Fisioterapia: un enfoque psicosocial. Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 2006

OMS. Clasificación internacional del funcionamiento, la discapacidad y de la salud (CIF). Madrid: Ministerio

de Trabajo y Asuntos Sociales, Instituto de Migraciones y Servicios Sociales; 2001

WHO. International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps (ICIDH). A manual relating to consequences of diseases. Ginebra: WHO

Gonzalez M. Usos de la clasificación internacional de deficiencias, discapacidades y minusvalías (CIIDM). Instituto nacional de Servicios Sociales. Perspectivas de rehabilitación internacional. Madrid: Ministerio de Asuntos Sociales. Instituto Nacional de Servicios Sociales

Asociación Española de Fisioterapeutas. Reglamento Nacional. Concepto de fisioterapia y de fisioterapeuta. Funciones y código deontológico. Madrid; 1992

Pàgines web:

Asociación Española de Fisioterapeutas

<http://www.aefi.net/>

Col.legi de Fisioterapeutes de Catalunya

<http://www.fisioterapeutes.com/>

Organització Mundial de la Salut (OMS)

<http://www.who.int/es/>

World Confederation for Physical Therapy (WCPT)

<http://www.wcpt.org/>